Lietas Nr. C32197316
Lietas arhīva Nr. CA-1717-17/34

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2017.gada 11.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Māra Katlapa
tiesneši Ineta Ozola un Arnis Dundurs

izskatīja rakstveida procesā civillietu biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" maza apmēra prasībā pret /pers. E/, ar trešo personu atbildētāja pusē /pers. F/, par naudas piedziņu sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 15.decembra spriedumu, un

k o n s t a t ē j a

2016.gada 10.februārī tiesā saņemta biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" maza apmēra prasība pret /pers. E/ par naudas piedziņu, kurā, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punkts, 51.panta trešās daļas 1.punktu, Civillikuma 3., 1759., 1765., 1775., 1779., 1784. un 1895.pantu, lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam galveno parādu 361,41 EUR, likumiskos procentus 53,55 EUR, samaksātos tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 71,14 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, un noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Norādīts, ka 2005.gada 13.jūnijā plkst. 19.05 notika ceļu satiksmes negadījums - uzbraukšana stāvošam transportlīdzeklim (turpmāk tekstā arī - CSNg), kurā iesaistīts atbildētāja īpašumā esošais transportlīdzeklis VW PASSAT ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/, kuru vadīja nenoskaidrots vadītājs, kurš atstāja notikuma vietu. Par minēto CSNg faktu izsniegta Ceļu policijas izziņa par CSNg. Par vainīgu Ceļu satiksmes noteikumu neievērošanā un CSNg izraisīšanā atzīts vadītājs, kurš vadīja atbildētāja īpašumā esošo transportlīdzekli.

CSNg rezultātā nodarīti zaudējumi /pers. G/ piederošajam transportlīdzeklim RENAULT MEGANE ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/ un, pamatojoties uz transportlīdzekļa apskates protokolu, eksperta transportlīdzekļa remonta izmaksu aprēķinu AAS "ERGO LATVIJA" 2005.gada 4.augustā veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu Ls 134,50 apmērā par transportlīdzekļa bojājumiem.

Uz CSNg datumu transportlīdzekļa VW PASSAT ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/ īpašnieks nebija apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību.

Pamatojoties uz AAS "ERGO LATVIJA" 2005.gada 8.augusta regresa pieprasījumu un rēķinu, izskatot atlīdzību lietas materiālus par transportlīdzekļa bojājumiem CSNg rezultātā, prasītājs 2005.gada 16.septembrī pieņēma lēmumu atlīdzināt AAS "ERGO LATVIJA" atlīdzības summu Ls 193,50 jeb 275,33 EUR kopsummā, tostarp par transportlīdzekļa bojājumiem Ls 134,50 un atlīdzību lietas administrēšanas izdevumus Ls 59. Prasītājs 2005.gada 20.septembrī un 26.septembrī veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu AAS "ERGO LATVIJA" 275,33 EUR apmērā.

2005.gada 17.oktobrī un 2011.gada 10.augustā prasītājs nosūtīja atbildētājam pretenzijas par zaudējumu atlīdzināšanu ar lūgumu veikt samaksu, vienlaikus brīdinot atbildētāju, ka pretējā gadījumā prasītājs nodos minētās parādsaistības parādu piedziņas uzņēmumam vai vērsīsies tiesā. Tā kā atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus labprātīgi, prasītājs atbilstoši 2008.gada 3.novembra sadarbības līguma nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai pilnvaroja SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekšminētos zaudējumus, līdz ar ko prasītājam ir radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas Ls 60,50 jeb 86,08 EUR apmērā.

2012.gada 27.septembrī un 2012.gada 29.oktobrī SIA "Julianus Inkasso Latvija" nosūtīja atbildētājam pretenzijas ar lūgumu veikt samaksu līdz 2012.gada 5.novembrim.

Tā ka apmaksa netika veikta pretenzijas noteiktajā termiņā, prasītājs par laika periodu no 2012.gada 5.novembra līdz 2016.gada 2.februārim aprēķināja likumiskos nokavējuma procentus.

2016.gada 14.martā tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, kuros atbildētājs prasību neatzīst pilnībā.

Norādīts, ka atbildētājs 2004.gada jūnijā ievietoja sludinājumu "SM Reklāma" avīzē, norādot, ka vēlas pārdot viņam piederošo automašīnu VW Passat v/n /TL numurs/, un 2004.gada 3.jūnijā atbildētājam piezvanīja kāds vīrietis, kurš atbrauca uz atbildētāja dzīvesvietu, lai apskatītu minēto automašīnu. Kā vēlāk izrādījās, šī persona bija /pers. F/, kas bija ieradies ar ģimeni un draugu, lai ieviestu atbildētājā uzticību. Kad pircējs iepazinās ar automašīnas tehnisko un vizuālo stāvokli (automašīnai tobrīd bija pagaidu tehniskās apskates lapa ar mēneša laikā novēršamiem defektiem), viņš apstiprināja, ka ir gatavs iegādāties automašīnu par Ls 400.

Lūdza pārrakstīšanu CSDD atlikt, tā kā nauda viņam pietiek tikai automašīnas pirkšanai, jo pārrakstot CSDD automašīnu uz jauno īpašnieku ir jāmaksā pārrakstīšanas izdevumi un jāiegādājas jauna obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polise. Atbildētājs sākotnēji nepiekrita pārrakstīšanas pārcelšanai uz vēlāku laiku, bet pircējs piedāvāja noslēgt pirkuma līgumu, kas kalpos par noslēgtā darījuma dokumentu, klātesot atbildētāja tēva māsai /pers. J/, apsolot turpmāk nest pilnu atbildību par minēto automašīnu.

Pie šiem apstākļiem atbildētājs piekrita pārrakstīt automašīnu vēlāk. Tā kā obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polise uz atbildētāja vārda beidzās 2004.gada 19.augustā, atbildētājs ar pircēju vienojās, ka automašīna pārrakstāma uz pircēja vārda līdz minētajam datumam. Pircējs brīdināts, ka situācijā, ja automašīna netiks pārrakstīta līdz attiecīgajam datumam, atbildētājs griezīsies policijā. Pircējs pašrocīgi uzrakstīja pirkuma līgumu, kurā apsolījās automašīnu pārrakstīt uz sava vārda līdz 2004.gada 19.augustam. Pircējs samaksāja norunāto summu un automašīnu pārņēma savā īpašumā.

2004.gada 3.jūnija pirkuma līguma rezultātā automašīna ir atsavināta par labu /pers. F/. Pienākot 2004.gada 19.augustam, pircējs pa līgumā

norādīto tālruni nebija sazvanāms. Atbildētājs arī pēc tam mēģināja sazināties ar pircēju, bet saprata, ka viņa uzticēšanās izmantota ļaunprātīgi un pircējs automašīnu pārrakstīt negrasās.

2004.gada 22.oktobrī atbildētājs griezās policijā, lai ziņotu par notikušo, bet krimināli sodāmas darbības netika konstatētas. 2004.gada 22.oktobrī atbildētājs griezās CSDD un pēc atbildētāja lūguma automašīnai tika uzlikts aizliegums visām darbībām, vienlaikus norādīts atbildētāja tālrunis ar lūgumu pārrakstīt automašīnu.

Pēc prasītāja paziņojuma par radītajiem zaudējumiem atbildētājs nekavējoties griezies pie prasītāja, norādot, ka griezīsies tiesā. Policijas iecirknī atbildētājs noskaidroja, ka no /pers. F/ liecības tieši 2005.gada 13.jūnijā viņš sev piederošo VW Passat v/n /TL numurs/, kas CSDD datu bāzē joprojām bija uz atbildētāja vārda, nodeva /pers. K/ rīcībā.

2005.gada 6.novembra pretenzijā netika minēts, ka parādsaistības tiks nodotas parādu piedziņas uzņēmumam un būs jāmaksā likumiskie procenti. Atbildētājs atsaucies uz Civillikuma 1895., 1910.pantu.

2016.gada 31.martā tiesā saņemta prasītāja atsauksme uz atbildētāja paskaidrojumiem, kurā norādīts, ka par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības segšanu vienlīdz atbildīgs ir gan transportlīdzekļa īpašnieks, gan tā tiesīgais lietotājs.

CSNg izraisīja nenoskaidrots vadītājs, kurš vadīja atbildētājam piederošu transportlīdzekli. Transportlīdzeklis nebija izsludināts meklēšanā. Prasītājam nav pienākums meklēt transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Ar 2016.gada 17.oktobra protokolēmumu kā trešā persona lietā atbildētāja pusē pieaicināts /pers. F/.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 15.decembra spriedumu prasība apmierināta un nospriests piedzīt no /pers. E/ par labu biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" pamatparādu 361,41 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 53,55 EUR par laika periodu no 2012.gada 5.novembra līdz 2016.gada 2.februārim, tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR.

Samaksa par labu prasītājam veicama norēķinu kontā Nr. konta Nr., AS "Swedbank". Noteiktas biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. E/ likumiskos nokavējuma procentus - 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, 96.panta piekto daļu, Civillikuma 1402.pantu, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk arī – OCTA likums) 3.pantu, 31.panta pirmo un otro daļu un konstatējusi, ka no izziņas par CSNg redzams, ka 2005.gada 13.jūnijā plkst. 19.05 notika CSNg starp vieglo transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, kuru vadīja /pers. L/ (īpašniece /pers. G/), un vieglo transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas numuru Nr. GD1146, par kura vadītāju datu nav, bet īpašnieks bija /pers. E/.

Par vainīgu CSNg izraisīšanā atzīts transportlīdzekļa ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ vadītājs, kā vēlāk noskaidrojās - /pers. K/ , kurš atstājis CSNg vietu.

Tāpat no minētās izziņas redzams, kādi CSNg rezultātā transportlīdzeklim /TL numurs/ radīti bojājumi, tostarp kreisajam aizmugurējam spārnam un kreisajām aizmugurējām durvīm.

No Civiltiesiskas atbildības obligātās apdrošināšanas izziņas par CSNg redzams, ka uz atbildētāja vārda reģistrētajam transportlīdzeklim VW PASSAT ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/ negadījuma brīdī nebija veikta īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Pamatojoties uz cietušā transportlīdzekļa apskates protokolu un 2005.gada 21.jūnija transportlīdzekļa remonta izmaksu aprēķinu, saskaņā ar OCTA likuma 26.pantu, 31.panta devīto daļu, 44.panta otrās daļas 2.punktu, 51.panta pirmās daļas 1.punktu, 2005.gada 12.aprīļa Ministru kabineta noteikuma Nr.251 „Transportlīdzekļu tehniskās ekspertīzes un tehnisko ekspertu sertificēšanas noteikumi" 64.punktu, 2005.gada 28.februāra līgumu Nr. TAB-SAD-1 „Par savstarpējo sadarbību atlīdzību lietu administrēšanā", prasītājs 2005.gada 20.septembrī un 26. septembrī veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu cietušā transportlīdzekļa apdrošinātājam AAS "ERGO LATVIJA" Ls 134,50 jeb 275,33 EUR apmērā (2005.gada 20.septembra maksājuma uzdevums Nr. 929) un izmaksāja administrēšanas izdevumus (2005.gada 26.septembra maksājuma uzdevums Nr. 953).

Saskaņā ar OCTAlikuma 51.panta pirmās daļas 1.punktu apdrošinātāji izveido un Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu. Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis.

Saskaņā ar OCTA likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu prasītāja ir tiesīga iesniegt regresa prasību pret CSNg zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1773., 1775., 1779., 1784.pantu un konstatējusi, ka 2005.gada 17.oktobrī u n 2011.gada 10.augustā atbildētājam nosūtīta pretenzija lūdzot segt minētos zaudējumus. Pretenzijās norādītajā termiņā un arī pēc tā zaudējumi nav segti.

No 2008.gada 3.novembrī noslēgtā sadarbības līguma Nr. 00910-10-08, kas noslēgts starp prasītāju un SIA "Julianus Inkasso Latvija" redzams, ka SIA "Julianus Inkasso Latvija" apņēmās sniegt pakalpojumu prasītājam – veikt no garantijas fonda izmaksāto naudas līdzekļu atgūšanu no personām, pret kurām birojs ir tiesīgs celt regresa prasību.

2012.gada 27.septembrī SIA "Julianus Inkasso Latvija" nosūtīja atbildētājam pretenziju un 2012.gada 29.oktobrī pirmstiesas brīdinājumu, lūdzot veikt parāda atmaksu līdz 2012.gada 5.novembrim.

Prasītāja sedza administrēšanas izdevumus 86,08 EUR.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1838.pantu un konstatējusi, ka brīdinājumā norādītajā termiņā un arī pēc tā zaudējumi nav segti. Starp pusēm ir strīds par to vai atbildētājs uz CSNg brīdi bija VW PASSAT ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/ automašīnas īpašnieks un kura ir tā persona, kam jānes atbildība un jāsedz zaudējumi par CSNg.

Lietā nav strīds, ka uz CSNg izraisīšanas brīdi kā automašīnas īpašnieks CSDD datu bāzē bija reģistrēts atbildētājs.

Tiesa atsaukusies uz Ceļu satiksmes likuma 44.pantu, 1.panta 24.punktu, 10.panta otrās daļas pirmo teikumu un konstatējusi, ka atbildētājs norādīja, ka jau pirms CSNg automašīna atsavināta /pers. F/, kurš to pārņēma savā valdījumā un īpašumā un par ko sastādīts pirkuma līgums, bet transportlīdzekļa pārreģistrēšana ne pirkuma līguma noslēgšanas dienā, ne tajā atrunātajā termiņā nav veikta, jo pircējs izvairījās no sazināšanās. Minēto apstiprināja arī trešās personas /pers. F/ paskaidrojumi tiesas sēdē.

Tiesa atzinusi, ka atbildētājs kā paaugstināta bīstamības avota īpašnieks nav rīkojies ar pienācīgu rūpību un nav izdarījis visas darbības, lai pienācīgā kārtā tiktu reģistrēta īpašuma tiesību pāreja jaunajam īpašniekam, ja arī tāda faktiski bija notikusi.

Tiesa ņēmusi vērā, ka kustamas mantas īpašuma tiesību pāreja vispārēja civiltiesiskā kārtībā var notikt ar nodošanu (Civillikuma 987.pants), taču pie apstākļiem, kad transportlīdzeklis ir paaugstinātas bīstamības avots, speciālajās tiesību normās ir paredzēts īpašs nosacījums - īpašuma tiesību pāreja konstatējama un saistāma ar reģistrācijas faktu (Ceļu satiksmes likuma 10.pants). Tāpēc nevar būt izšķirošas nozīmes atbildētāja iebildumam, ka viņa īpašumā vairs automašīna neatradās.

Zaudējumu atlīdzību, ko izraisījis paaugstinātas bīstamības avots, ir noteikta Civillikuma 2347.panta otrajā daļā, kas paredz īpašus noteikumus par zaudējumu atlīdzību šādā gadījumā, un šie īpašie noteikumi faktiski paredz atbildību neatkarīgi no vainas. Minētais norāda uz to, ka saistībā ar

paaugstinātas bīstamības avotiem, tostarp transportlīdzekļiem var tikt paredzēti izņēmumi no vispārējiem civiltiesību principiem.

Ceļu satiksmes likuma 2.pants nosaka, ka šā likuma mērķis ir noteikt ceļu satiksmes norises un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskajām un juridiskajām personām piederošo mantu un regulēt mehānisko transportlīdzekļu īpašuma, turējuma un lietošanas tiesību iegūšanu, kā arī transportlīdzekļu īpašnieku, turētāju un lietotāju atbildību.

No citētās tiesību normas secināms, ka Ceļu satiksmes likums attiecībā uz mehāniskajiem transporta līdzekļiem ir speciālā tiesību norma, kas regulē arī īpašuma tiesību iegūšanu, ko vispusīgi spriedumā ir analizējusi arī apelācijas instances tiesa.

Ceļu satiksmes likuma 10.panta otrajā daļā noteikts, ka transportlīdzekli reģistrē uz tā īpašnieka vārda (..). Konkrētajā gadījumā CSNg brīdī automašīna bija reģistrēta uz atbildētāja vārda. Pārreģistrācija nav veikta, kaut gan saskaņā ar šā paša panta nosacījumiem ceļu satiksmē iesaistīto transportlīdzekļu reģistrācija veicama piecu dienu laikā pēc transportlīdzekļa iegādes.

Tiesa secinājusi, ka īpašuma tiesību pāreja attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem ir saistāma ar reģistrāciju, kā arī, neskatoties uz atbildētāja paskaidrojumiem, ka viņš automašīnu atsavināja trešajai personai, kas turpmāk bijusi negodprātīga, pirms pēc CSNg automašīna tomēr netika norakstīta.

Saskaņā ar OCTA likuma 1. panta 13. punktu transportlīdzekļa īpašnieks ir fiziskā vai juridiskā persona, kurai pieder transportlīdzeklis vai uz kuras vārda reģistrēts transportlīdzeklis.

Arī tiesu praksē nostiprinājies uzskats, ka OCTA likuma 1.panta 13.punkts nodibina prezumpciju, ar kuru par transportlīdzekļa īpašnieku uzskatāma persona, kuras īpašumtiesības uz konkrēto transportlīdzekli reģistrētas CSDD uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju reģistrā (2015.gada Augstākās tiesas Civillietu departamenta prakse sauszemes transportlīdzekļu vadītāju civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) lietās).

Arī Civillietu departaments rīcības sēdes 2010.gada 17.jūnija lēmumā lietā Nr. SKC-765/2010 (C30 2307 07) atzina, ka atbildība par CSNg un transportlīdzekļa īpašuma tiesību pārejas jautājums saistāmi ar transportlīdzekļa reģistrācijas faktu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka prasītājs pamatoti prasījumu izvirzīja pret atbildētāju kā transportlīdzekļa īpašnieku un no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams parāds 361,41 EUR apmērā, kas sastāv no cietušā transportlīdzekļa apdrošinātājam izmaksātajiem zaudējumiem par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 275,33 EUR, un prasītājam radītajiem zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanas izdevumiem 86,08 EUR apmērā.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus 53,55 EUR par laiku no 2012.gada 5.novembra līdz 2016.gada 2.februārim.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1765.pantu un atzinusi, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami likumiskie procenti par aprēķināto periodu no 2012.gada 5.novembra līdz 2016.gada 2.februārim 53,55 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no nenomaksātās piedzenamās summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājam piedzīta valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR.

Par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 15.decembra spriedumu /pers. E/ iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdz spriedumu pilnā apmērā.

Papildus prasības pieteikumā norādītājam, apelācijas sūdzības iesniedzējs norādījis, ka tiesa nepareizi izvērtējusi faktu par pirkuma līguma rezultātā veikto automašīnas atsavinājumu.

Nav pieļaujama situācija, kad /pers. F/ apzināti izvairās pildīt līgumsaistības. /pers. F/ praktiski ir atzinis savu vainu notikušajā, bet par savu rīcību un īpašumu nenes civiltiesisko atbildību.

Spriedumā nepareizi izvērtēts atbildētājs. /pers. E/ nevar būt atbildētājs lietā, jo automašīna ir atsavināta /pers. F/.

Pirmās instances tiesa ir nepareizi konstatējusi faktus, nepareizi novērtējusi pierādījumus, sniegusi nepareizu lietas apstākļu juridisko novērtējumu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

/pers. F/ iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību. Norāda, ka atbildētājs nav sapratis, ka /pers. F/ lietā ir trešā persona, pret kuru nav prasījumu.

Nav konstatējama trešās personas vaina, ka automašīna netika reģistrēta uz viņa vārda, bez atbildētāja izteiktas gribas. Kā arī trešajai personai nebija pilnvarojuma šādas darbības veikt nepiedaloties automašīnas īpašniekam. Trešā persona neizraisīja 2005.gada 13.jūnijā CSNg.

Apelācijas sūdzībā atbildētājs nav balstījies uz tiesu praksi zaudējumu piedziņas lietās. Gan kriminālprocesa ietvaros, gan administratīvā pārkāpuma lietā bija iespējams noskaidrot vainīgo personu.

Tiesas kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi pierādījumus un novērtējusi to kopumā, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Atbildētājs norādījis, ka pārsūdz spriedumu pilnībā.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ka sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar ko, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

Tiesas kolēģija konstatē, ka atbilstoši Civillikuma 3.pantam strīda izšķiršanā piemērojamas tiesību normas to redakcijā, kas bija spēkā uz pirkuma līguma –transportlīdzekļa atsavināšanas, noslēgšanas brīdi (2004.gada 3.jūniju) un uz CSNg brīdi (2005.gada 13.jūniju).

Lietā ir sekojoši faktiskie apstākļi.

2004.gada 3.jūnijā /pers. F/ pašrocīgi sastādījis apliecinājumu (atbildētāja ieskatā pirkuma līgumu), kurā norādīts, ka /pers. F/ no atbildētāja nopircis transportlīdzekli un apņēmies to pārrakstīt līdz 19.augustam *(l.lpp.85.)*. Transportlīdzeklis kopā ar tehnisko pasi nodots /pers. F/ 2004.gada 3.jūnijā. Pēdējo reizi transportlīdzeklis ikgadējai tehniskajai apskatei tika uzrādīts 2004.gada 11.septembrī un tika piešķirta atļauja piedalīties ceļu satiksmē līdz 2004.gada 11.oktobrim. 2004.gada 22.oktobrī CSDD reģistrēts aizliegums visām veicamajām darbībām. CSNg noticis 2005.gada 13.jūnijā *(l.lpp.12.)*.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu atbildētāja iebildumu, ka spriedumā nepareizi izvērtēts viņš kā atbildētājs lietā, jo automašīna atsavināta /pers. F/.

OCTA likuma 41.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieku, ja tas nav apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Tiesas kolēģija konstatē, ka minētajā tiesību normā ietverts to subjektu loks, pret kuriem transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs celt regresa prasību - pret CSNg izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieku, ja tas nav apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju. Tādējādi prasītājs ir tiesīgs izvēlēties subjektu, pret kuru ceļama prasība, jo starp tiesību normā uzskaitītajiem subjektiem lietots vārds "vai".

Konkrētajā gadījumā prasītājs cēlis prasību pret /pers. E/ kā pret CSNg izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieku, kurš nebija apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību.

Apstāklis, ka atbildētājs ar /pers. F/ bija noslēdzis pirkuma līgumu, nevar būt pamats prasības noraidīšanai, jo par transportlīdzekļa īpašnieku uzskatāma persona, kuras īpašumtiesības uz konkrēto transportlīdzekli reģistrētas CSDD.

Ņemot vērā, ka transportlīdzeklis ir viens no paaugstinātas bīstamības avotiem, likumdevējs atbildību par CSNg un transportlīdzekļa īpašuma tiesību pāreju saistījis ar transportlīdzekļa reģistrācijas faktu. Līdz ar to pēc tā, ka puses bija vienojušās par transportlīdzekļa atsavināšanu, šī īpašuma tiesību pāreja bija reģistrējama CSDD. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 10.panta pirmo daļu (redakcijā uz pirkuma līguma noslēgšanas brīdi - 2004.gada 3.jūniju) transportlīdzekļa parreģistrācija bija veicama piecu dienu laikā pēc tā iegādes, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts.

Ceļu satiksmes likuma 20.panta pirmā daļa noteic, ka transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē.

Savu iebildumu pamatotībai, atbildētājs ir iesniedzis 2017.gada 26.janvāra CSDD atbildi uz atbildētāja iesniegumu, kurā norādīts, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 14.panta otro daļu īpašnieka lieguma reģistrācija, aizliedzot veikt jebkādas reģistrācijas darbības CSDD un veikt ikgadējo tehnisko apskati, bija vienīgais ko atbildētājs varēja darīt CSDD, lai ierobežotu nepārreģistrētā transportlīdzekļa turpmāku izmantošanu ceļu satiksmē *(l.lpp.165.)*.

Tiesas kolēģija iesniegto CSDD atbildes vēstuli vērtē kritiski, jo minētajā atbildē norādītas it kā atbildētāja iespējami veicamās darbības, lai ierobežotu nepārreģistrētā transportlīdzekļa turpmāku izmantošanu ceļu satiksmē, taču šajā atbildē nav ietvertas norādes kā atbildētājam vajadzēja rīkoties pie pirkuma līguma noslēgšanas un kādas turpmākās darbības bija nepieciešams veikt.

2004.gada 27.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.446 "Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi" 61.punkts noteic, ka transportlīdzekļa noņemšana no uzskaites ir transportlīdzekļa reģistrācija, kuru veic, lai varētu transportlīdzekli atsavināt, izvest no valsts pastāvīgai ekspluatācijai ārvalstī, pārtraukt tā reģistrāciju uz laiku, nododot valsts reģistrācijas numura zīmes, vai norakstīt. Transportlīdzekli noņemot no uzskaites, atvērtai reģistrācijas apliecībai nogriež apakšējos stūrus.

Minēto noteikumu 63.punkts noteic, ka transportlīdzekli noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā šādā kārtībā:

63.1. lai reģistrētu transportlīdzekli, iesniedz šādus dokumentus:

63.1.1. iesniegumu;

63.1.2. reģistrācijas apliecību;

63.2. noņemot transportlīdzekli no uzskaites atsavināšanai Latvijā, reģistrācijas apliecības sadaļā "Atzīme par transportlīdzekļa noņemšanu no uzskaites" norāda "Noņemts no uzskaites atsavināšanai LR. Atļauts piedalīties satiksmē 30 dienas". Minēto termiņu var pagarināt par 30 dienām vienu reizi, iesniedzot šo noteikumu 63.1.apakšpunktā minētos dokumentus, un par to izdara attiecīgu ierakstu reģistrācijas apliecībā "Pagarināts uz 30 dienām." Transportlīdzekli atļauts atsavināt arī pēc reģistrācijas apliecībā norādītā termiņa beigām, bet, lai to izmantotu ceļu satiksmē, transportlīdzeklis atkārtoti jāreģistrē, mainot reģistrācijas apliecību.

Tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētājs nav izmantojis 2004.gada 27.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.446 "Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi" ietvertos priekšnosacījumus, proti, nav noņēmis transportlīdzekli no uzskaites, turpmāko transportlīdzekļa reģistrāciju atstājot /pers. F/ ziņā.

Tāpat tiesas kolēģijas ieskatā atbildētājs nav veicis visas nepieciešamās darbības transportlīdzekļa pārreģistrācijai, proti, liegums CSDD reģistrēts pēc gandrīz četriem mēnešiem - 2004.gada 22.oktobrī. Minētajā laika periodā 2004.gada 11.septembrī /pers. F/ transportlīdzekli uzrādījis ikgadējai tehniskajai apskatei, kā arī pagājuši vairāk kā divi mēneši pēc pirkuma līgumā pielīgtā termiņa parreģistrācijai.

Neveicot transportlīdzekļa pārreģistrāciju CSDD saskaņā ar noslēgto pirkuma līgumu, atbildētājs ir uzņēmies iespējamos riskus saistībā ar turpmāko transportlīdzekļa ekspluatāciju un tā radītajiem zaudējumiem.

Tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētājs gan prasības pieteikumā, gan apelācijas sūdzībā norādījis uz prasības noilgumu, proti, atbildētājs norādījis, ka 2005.gada 6.novembra pretenzijā netika minēts, ka parādsaistības tiks nodotas parādu piedziņas uzņēmumam un būs jāmaksā likumiskie procenti. Atbildētājs atsaucies uz juridisko literatūru attiecībā par Civillikuma 1895., 1910.pantu. Taču pirmās instances tiesa šo atbildētāja iebildumu nav vērtējusi.

Civillikuma 1895.pants noteic, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

2005.gada 17.oktobrī, 2011.gada 10.augustā, 2012.gada 27.septembrī un 2012.gada 29.oktobrī atbildētājam nosūtītas pretenzijas un pirmstiesas brīdinājums *(l.lpp.28.-33.; 93., 95.)*. Prasība tiesā celta 2016.gada 10.februārī *(sakaru iestādē nodota nosūtīšanai 2016.gada 9.februārī)*.

Tiesas kolēģija konstatē, ka prasītājs, nosūtot atbildētājam pretenzijas un pirmstiesas brīdinājumu, ir pārtraucis Civillikuma 1895.pantā ietverto noilgumu. Līdz ar ko par nepamatotiem atzīstami atbildētāja iebildumi attiecībā uz noilgumu prasības celšanai.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs, ceļot prasību samaksājis valsts nodevu 71,14 euro un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu piedzenami no atbildētāja par labu prasītājam.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi apelācijas instancē ir 16,39 euro. Ņemot vērā, ka prasītājs samaksājis 4,70 euro, valstij nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 11,69 euro, kas Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, 430., 432., 434.pantu, tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" maza apmēra prasību pret /pers. E/, ar trešo personu atbildētāja pusē /pers. F/, par naudas piedziņu **apmierināt**.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas Nr. 40008084453, pamatparādu 361,41 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 53,55 EUR par laika periodu no 2012.gada 5.novembra līdz 2016.gada

2.februārim, un tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kopā 490,80 EUR. Samaksa par labu prasītājam veicama norēķinu kontā Nr. konta Nr., AS "Swedbank".

Noteikt Biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas Nr. 40008084453, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus - 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 11,69 (vienpadsmit euro 69 centi).

Noteikt /pers. E/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Izskaidrot, ka šajā termiņā Rīgas apgabaltiesā iesniedzami dokumenti, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu valstij.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama sekojošā kontā, norādot šādus rekvizītus: saņēmējs tiesu administrācija, konta numurs LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka Valsts kase, kods TRELLV22. Iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds, ja atbildētājs ir fiziska persona, vai juridiskas personas nosaukums).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja M.Katlapa

Tiesneši I.Ozola

A.Dundurs